

הנחיות לכתיבת עבודה סמינריונית בתואר שני בהיסטוריה

מבוא

העבודה הסמינריונית נכתבת לאחר סיומו של קורס בחירה בתואר השני. במסלול ללא תזה יש להגיש שלוש (3) עבודות סמינריוניות מהן שתיים (2) במגמה, ובמסלול עם תזה יש להגיש שתי (2) עבודות סמינריוניות במגמה. אם עבר יותר מסמסטר מאז נלמד הקורס, יש לפנות למרכז/ת האקדמי של התכנית כדי להסדיר את ההרשמה לכתיבת העבודה.

הנחת היסוד היא כי כבר כתבתם עבודה סמינריונית בדיסציפלינה ההיסטורית במסגרת התואר הראשון, או רפרט מורחב בדיסציפלינה ההיסטורית במסגרת ההשלמות לקראת התואר השני, או רפרט במסגרת קורס מ.א. שלמדתם. בקובץ הנחיות זה נחדד את הדרישות המיוחדות מעבודות המוגשות במסגרת התואר השני; לכל היבטי הכתיבה ראו:

1. קישור לערכת סרטוני הדרכה לכתיבת עבודות בהיסטוריה, שתסייע לכם בבניית העבודה ובכתיבתה (הערכה מלווה בשאלון לבדיקה עצמית): [כאן](#)
2. קישור ליחוברת הדרכה לכתיבת עבודה סמינריונית, של המחלקה להיסטוריה, פילוסופיה ומדעי היהדות באוניברסיטה הפתוחה: [כאן](#)

קובץ הנחיות הנוכחי משמש גם את כותבי עבודת הגמר. בבסיסו, תהליך הכנת עבודת הגמר דומה לתהליך הכנת עבודה סמינריונית. הנחיות מיוחדות, המתייחסות לצורתה הטכנית והחיצונית של עבודת הגמר ולאופן הגשתה, תמצאו בקובץ הנחיות לכתיבת עבודת גמר מחקרית (תזה) לתואר שני.

הרשמה לכתיבת העבודה הסמינריונית

לאחר שבחרתם לכתוב עבודה סמינריונית בקורס בחירה מסוים עליכם להירשם (בשאלתא) לכתיבתה מיד עם קבלת האישור על סיום הקורס בהצלחה. לרישום [כאן](#).

לאחר קבלת אישור ההרשמה עליכם לפנות במייל אל מורי הקורס כדי לתאם את מסגרת העבודה. צרפו למייל את שמכם המלא, מספר ת.ז. ומספר טלפון.

הדרכת הסמינריונים נעשית על פי רוב על ידי מורי הקורסים, אך במקרים מסוימים תקושרו עם מדריך/כה אחר, לפי נושא העבודה המסוים.

לוחות זמנים

יש לקבל את אישור המדריך/כה לנושא העבודה ולראשי הפרקים לא יאוחר מתום הסמסטר העוקב לסמסטר בו נלמד הקורס.

יש להגיש את הסמינריון הכתוב והמודפס לא יאוחר משישה (6) חודשים מיום קבלת אישור זה.

מטרות העבודה

עבודה סמינריונית בוחנת את כושר/ה של התלמיד/ה לכתובה מדעית בנושא ממוקד. בחיבור יוצגו בשפה ברורה הנושא, שאלת מחקר או מטרת המחקר, שיטות המחקר, מהלך העבודה, התוצאות והמסקנות.

עבודה סמינריונית אינה חייבת לחדש מהבחינה המחקרית, אולם רצוי לנסות ולחדש ולו במעט. עבודת גמר מחקרית (תזה), לעומת זאת, היא עבודה שיש בה תרומה לקידום המדע והמחקר. עבודה סמינריונית עשויה להיות צעד בדרך לעבודת-גמר למי שבכוונת/ה לכתוב עבודה כזו. היא יכולה לכלול עבודת הכנה לעבודה הגמר ואף להשתלב בה כאחד מפרקיה. לפיכך, מומלץ לתת את הדעת לבחירת נושא, שיוכל להשתלב בפרויקט הרחב יותר של עבודת הגמר. מכל מקום, גם אם אין כוונה לחידוש מחקרי וגם אם אין כוונה להשתלבות עתידית בעבודת גמר, כל עבודה סמינריונית חייבת להתייחס למצב המחקר המעודכן בתחום נושא העבודה.

היקף העבודה

היקף עבודה סמינריונית יהא 10,000-12,000 מלים (כולל הערות שוליים; לא כולל דפי שער ותוכן, רשימה ביבליוגרפית, איורים ומפות, נספחים).

שפת העבודה

עברית בלבד.

תהליך העבודה

1. פגישות ההדרכה

יש להיפגש עם המדריך/כה פעמיים – בפעם הראשונה בתחילת הכנת העבודה ובפעם השנייה באמצע התהליך או לקראת סיומו. ניתן לקיים פגישות הדרכה באמצעות ה"זום".

2. מיקוד נושא העבודה

בראשית התהליך ייערך דיון בין המדריך/כה והסטודנט/ית, שמטרתו מיקוד נושא העבודה. דיון זה עשוי להימשך זמן מה ולכלול גם קריאה מקדימה של הסטודנט/ית בהדרכת המדריך/כה.

בשונה ממחקרים אמפיריים שבהם יש 'שאלת מחקר', במדעי הרוח לא תמיד אפשר להצביע על 'שאלה'. לעתים מטרת העבודה תהיה למצות נושא מסוים באופן רחב, מבלי שתהיה שאלה אחת שמגדירה את הנושא.

3. כתיבת הצעת מחקר

לאחר מיקוד נושא המחקר, יכין/תכין הסטודנט/ית הצעת מחקר: מסמך בן 1 – 2 עמודים, הכולל התייחסות לנושאים הבאים (לא בהכרח בסדר הזה): (א) תיאור קצר של הנושא וחשיבותו; (ב) הגדרת שאלת המחקר או מטרת המחקר; (ג) הגדרת גישת המחקר והמקורות; (ד) ראשי פרקים, תיאור קצר של תוכן כל פרק או חלוקתו לפרקי-משנה.

אם בעבודה יש חידוש מחקרי, יש להציגו וכן את תרומת העבודה לשיח המחקרי. הצעת המחקר תועבר למדריך/כה לאישור. רק לאחר אישור זה אפשר 'לצאת לדרך' ולעבור לשלב הכנת העבודה.

4. הכנת העבודה

הכנת העבודה היא תהליך מעגלי (או מחזורי), הכולל תנועה מתמדת בין הפעילויות הבאות: איסוף מקורות וניתוחם, קריאת מחקרים וכתביה. במהלך העבודה חובה להגיע לספריות אקדמיות.

הערה לאיסוף המקורות:

יש להדגיש שבתחומים מסוימים, בעיקר בהיסטוריה מודרנית, קשה לעתים להבחין בין מקור ומחקר. לעתים המחקר על נושא הופך להיות בעצמו מקור היסטורי.

הערה לתהליך הכתיבה:

בשונה ממדעי החברה והטבע, בהם תהליך הכתיבה הוא שלב אחרון המתבצע לאחר סיום המחקר האמפירי, בדיסציפלינה ההיסטוריה הכתיבה היא חלק אינטגרלי מהמחקר עצמו. הכתיבה אינה רק ייצוג סופי של תוצאות מחקר, אלא היא מסייעת להבהיר את המחשבות ומקלה על בניית הטענות. מכאן, שכדאי להתחיל לכתוב כבר בשלבים מוקדמים. יש לזכור שלא כל מה שנכתב גם ייכלל בעבודה בצורתה הסופית.

העבודה מבטאת את יכולות הניתוח, החשיבה והניסוח שלכם והיא חייבת להיות יצירה עצמאית, משלב התכנון ודרך הכתיבה עצמה. ציינו הפניה מדויקת לכל מקור בו השתמשתם, ואת המידע עצמו עבדו והציגו **בשפתכם שלכם**. אפשר, ולעתים חיוני לצטט קטע חשוב ממקור (בין מירכאות), רק כשהקטע נחוץ לצורך הדיון ורק במידה סבירה (כלומר מידה המותאמת להיקף העבודה; על פי רוב המדובר בציטוט בן כמה שורות). הקפידו על כתיבה בהירה, המהווה עדות לחשיבה בהירה ולטיעון ממוקד.

5. הגשת טיוטות

יש להגיש למדריך/כה טיוטות של כל פרק שכתבתו הסתיימה, לתקן לאור ההערות ולבסוף יש להגיש טיוטה סופית של כל העבודה. יודגש שטיוטה מוערת של פרק היא בסיס לדיון בין הסטודנט/ית והמדריך/כה, ואין הכרח שיסכימו ביניהם על הכל.

6. נוסח סופי

בהתאם לנהלי המחלקה. יש להקפיד הקפדה יתירה על הדרישות הפנימיות (כאיסור על ציטוט דברים שלא בשם אומרם) והחיצוניות (אחידות ברישום ההפניות והביבליוגרפיה).

הארגון החיצוני של העבודה

ביבליוגרפיה וכללי ציטוט: יש להשתמש בשיטת הציטוט המקובלת בדיסציפלינה ההיסטורית, כמפורט ב"כללי ציטוט ורישום ביבליוגרפיה" שבאתר התכנית. ראו גם בחוברת ההדרכה לכתיבת עבודה סמינריונית במחלקה להיסטוריה. יש לשמור על אחידות בשיטת הציטוט, בהערות השוליים וברשימה ביבליוגרפית המסכמת.

פורמט הגשה

גודל אות: 12

גופן עברי: David

גופן לטיני: Times New Roman

רווחים: רווח של שורה וחצי

שוליים:

שוליים ימניים – ברוחב 3 ס"מ

שוליים שמאליים – ברוחב 2 ס"מ

שוליים עליונים – ברוחב 2 ס"מ

שוליים תחתונים – ברוחב 2 ס"מ

הגשה ותהליך הבדיקה

את נוסח העבודה הסופי יש לשלוח ישירות אל המדריך/כה, במייל.

חובה לצרף הצהרת מקוריות חתומה (הטופס בשאילתא) לעותק שנשלח למדריך/כה.

חובה להעלות קובץ דיגיטלי של העבודה למערכת שאילתא.

העבודה עם הערות המדריך/כה עוברת הליכי בקרה במחלקה, והציון יפורסם בשאילתא.

במייל יוחזר לכם עותק בליווי הערות המדריך/כה.